Pagbuo ng Kasanayan sa Pagdedesisyon para sa Suporta sa mga Pagpapasya

SUPPORT FOR FAMILIES
EDUCATION • EMPOWERMENT • EQUITY

California State Council on Developmental Disabilities

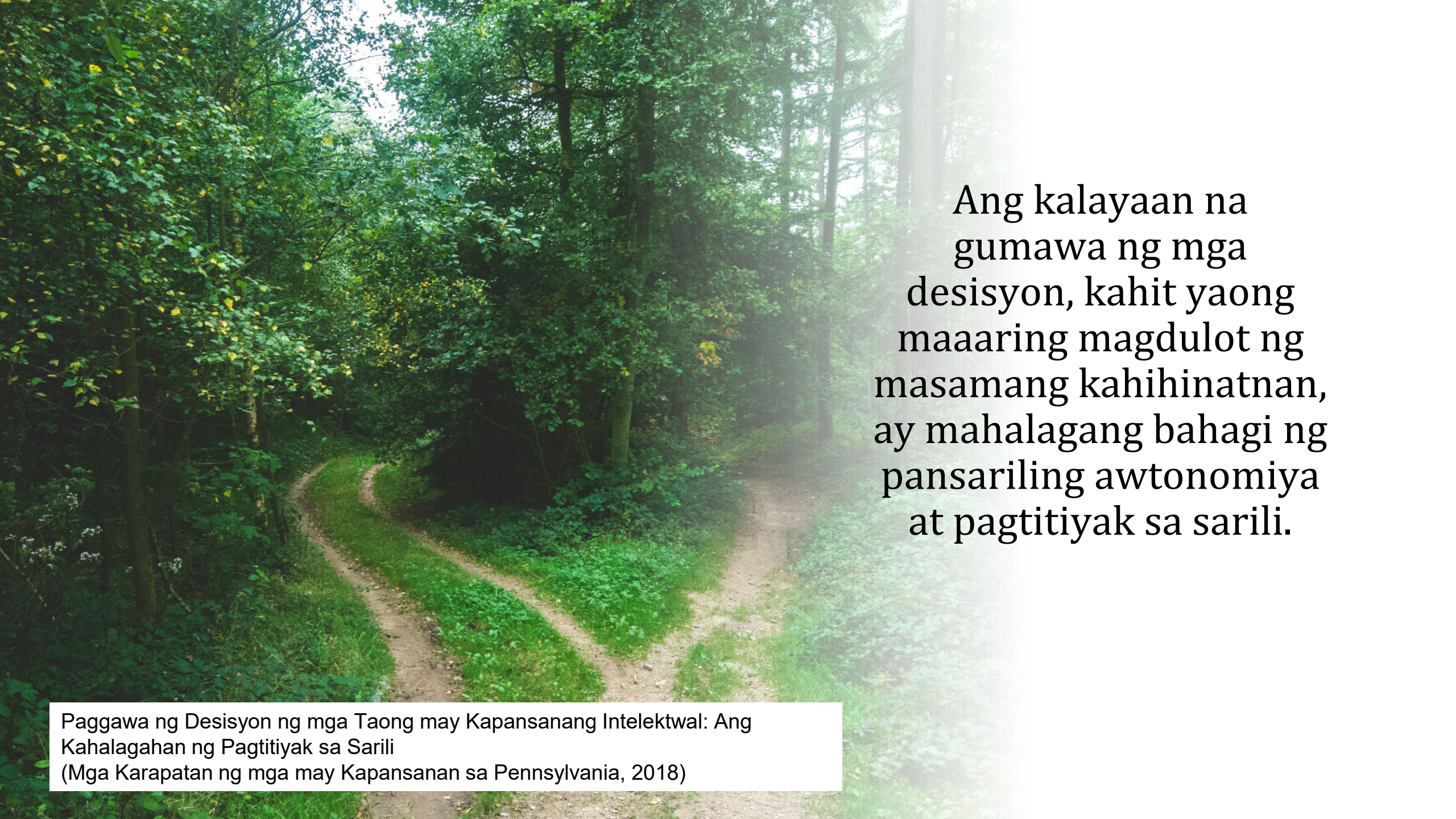

Ang kalayaan na gumawa ng mga desisyon, kahit yaong maaaring magdulot ng masamang kahihinatnan, ay mahalagang bahagi ng pansariling awtonomiya at pagtitiyak sa sarili.

Paggawa ng Desisyon ng mga Taong may Kapansanang Intelektwal: Ang Kahalagahan ng Pagtitiyak sa Sarili
(Mga Karapatan ng mga may Kapansanan sa Pennsylvania, 2018)

Hindi lahat ay nagnanais maging ganap na malaya o nakadepende sa iba sa paggawa ng desisyon.

Gayunpaman, para sa ilang taong may kapansanan (PWD), ang pagpili na maging sariling gumagawa ng desisyon ay maaaring mas mahirap kaysa sa kanilang mga kapwa na walang kapansanan **sapagkat hindi sila nabigyan ng sapat na edukasyin at karanasan upang makagawa ng sariling desisyon**.

Ang pagbuo ng kasanayan sa paggawa ng desisyon ay maaaring hindi naibibigay dahil itinuturing ang mga estudyanteng may kapansanang intelektwal at pagpapaunlad na hindi kayang gumawa ng “tamang” pagpili.

Bahagi ng paggawa ng desisyon ang pagtanggap sa pananaw na nagkakamali ang lahat, at walang sinuman ang gumagawa ng “tamang” desisyon sa bawat pagkakataon.

Mga Kakayahan sa Paglipat (https://transitionabilities.com/choice-making-in-special-education-encouraging-autonomy/?srsltid=AfmBOoqHJnCZwcQ4W1OhcmWBlF4aWA19FvbPYOQuINt6nun29IQZD0eu)

PAGTITIWALA SA KAKAYAHAN

Ang Hamon ng Ableismo at Mababang Inaasahan

Madalas, ang mga matatanda ang gumagawa ng mga desisyon PARA sa mga bata, kabataan, o taong may kapansanan—at maaari itong magdulot ng natutunang kawalan ng pag-asa.

Maaari itong humantong sa sitwasyon kung saan ang mga taong may kapansanan sa pag-unlad ay patuloy na umaasa sa kanilang mga magulang o tagapag-alaga upang gumawa ng mga desisyon para sa kanila.

Natutunang kawalan ng pag-asa:

Naniniwala na wala kang kontrol, na nagdudulot ng pag-asa sa iba para sa paglutas ng problema.

Ang pagpapagalang sa kasanayan ay nangangahulugang nagsisimula sa inaasahan na ang LAHAT ay MAARING matuto kung bibigyan ng mga accessible na kasangkapan.

Mga Kakayahan sa Paglipat , https://transitionabilities.com/choice-making-in-special-education-encouraging-autonomy/? srsltid=AfmBOoqHJnCZwcQ4WlOhcmWBIF4aWA19FvbPYOQulNt6nun291QZDOeu

MGA LAYUNIN SA PAGKATUTO

Isa sa mga pangunahing hadlang sa paggamit ng Suportadong Paggawa ng Desisyon o SDM ay ang katotohanang maraming taong may kapansanan (PWD) ang kulang sa karanasan o pagsasanay sa paggawa ng desisyon. Tatalakayin ng workshop na ito ang mahahalagang bahagi ng kasanayan sa paggawa ng desisyon at maghahandog ng mga ideya upang matulungan silang mapalakas ang kakayahang ito.

Magiging pamilyar ang mga kalahok sa mga kasanayang kinakailangan upang maging epektibo sa paggawa ng desisyon.

Matututo ang mga kalahok ng ilang iminungkahing paraan upang paunlarin ang mga kasanayang ito at maisama ang mga ito sa IEP o IPP

Ang paggawa ng desisyon ay isang kasanayan na natututuhan ng lahat

- Ang mga taong may kapansanan, bata, kabataan, o matatanda, ay maaaring linangin ang mga kasanayang ito sa bahay o sa paaralan at maisama ang mga ito sa mga Indibidwal na Plano sa Edukasyon (IEP) o Indibidwal na Plano sa Programa (IPP).
- Tatalakayin ng workshop na ito ang **ilang** aspeto ng pagbuo ng kasanayan sa paggawa ng desisyon at magmumungkahi ng mga layunin at gawain para sa parehong baguhan at mas bihasang tagapagpasya.

Ang paggawa ng pasya ay higit pa kaysa sa simpleng pagpili. ***Isa itong proseso*** ng pagtukoy kung ano ang kailangang gawin at kung paano ito maisasakatuparan, kasabay ng pagninilay sa mga motibo at kahihinatnan. Kapag ang isang tao ay may mabuting kasanayan sa paggawa ng pasya, mayroon silang makatwirang inaasahan tungkol sa magiging bunga ng kanilang mga kilos o hindi pagkilos, at nauunawaan nila kung bakit ang ilang hakbang ang pinakamainam para sa kanilang kagalingan at para rin sa kapakanan ng iba.

"Bakit Mahalaga ang Pagpapaunlad ng mga Kasanayan sa Paggawa ng Desisyon"
https://wellspringprevention.org/blog/help-child-develop-decision-making-skills/

Ilang Pangunahing Hakbang sa Proseso ng Paggawa ng Desisyon (nang malaya, magkakasamang nakadepende, o kasama ang suporta)

1. Tukuyin kung may desisyong kailangang gawin, ano ang desisyong iyon, at tiyakin na ikaw ang may karapatang gumawa nito
2. Mangalap ng impormasyon tungkol sa desisyong iyon mula sa iyong sariling iniisip at nararamdaman, gayundin mula sa ibang tao at mga mapagkukunan online.
3. Tukuyin ang mga alternatibong opsyon na magagamit, kabilang ang mga bagong maaaring likhain.
4. Suriin ang mga opsyon batay sa mga bagay na mahalaga sa iyo at sa iyong mga pinahahalagahan, pati na rin sa iyong palagay kung ano ang maaaring maging resulta ng bawat opsyon.
5. Piliin ang alternatibong pinakamainam para sa iyo at kumilos ayon sa iyong napiling opsyon.
6. Obserbahan ang mga naging bunga ng iyong desisyon at isaalang-alang kung kailangan itong baguhin.

Ilang Natutunang Kasanayan na Makakatulong sa Paggawa ng Desisyon

Kritikal na Pagsusuri

Kamalayan sa Damdamin

Komunikasyon

Mga Kasanayan sa Paggawa ng Desisyon

Kritikal na Pagsusuri/Pagkalap ng Impormasyon:

Ang paggawa ng desisyon ay nagsisimula sa pagkilala na may kailangang pasyahan at sa pagkalap ng impormasyon upang magabayan ang pagpili.

Ang ilan sa mga nakalap na impormasyon ay tumutukoy sa mga magagamit na opsyon at sa kanilang magiging bunga.

Kasama sa pagkalap ng datos ang pagsusuri ng mga layunin, kagustuhan, at damdamin sapagkat mahalaga ang mga ito sa paggawa ng desisyon.

Maaaring matutunan ng mga tao kung paano mangalap ng impormasyon bilang bahagi ng IEP o IPP, o kung paano humingi ng tulong sa iba upang makuha ito.

Mga Kasanayan sa Paggawa ng Desisyon

Kritikal na Pagsusuri/Ebalwasyon:

Ang mga gumagawa ng desisyon ay nag-aaral at nagtatasa sa kanilang mga napiling opsyon at sa mga resulta na kanilang inaasahan, gayundin sa kredibilidad ng iba't ibang impormasyong kanilang nakalap.

Matutunan ang pananalik ng kritikal sa pamamagitan ng mga gawain tulad ng pag-uuri, paghahambing at pagkakaiba, mga bukas na katanungan, at pag-decode ng ugnayan ng sanhi at bunga.

Ang karanasan sa paggawa ng desisyon ay nakatutulong sa mga tao na higit na maunawaan ang magiging bunga at kung kailan dapat pagkatiwalaan ang impormasyon mula sa iba't ibang pinagmulan.

Mga Kasanayan sa Paggawa ng Desisyon

Kamalayan sa sariling Damdamin/Katalinuhan sa Damdamin:

Mahalagang aspeto ng paggawa ng desisyon ang pagkilala at pamamahala ng emosyon.

Ang mga emosyon ay maaaring maging motibasyon sa paggawa ng pasya at magsilbing gabay kung ito ay mabuti o hindi.

Gayunman, maaari rin nilang ikiling ang mga desisyon palayo sa sariling mga layunin, lalo na kung ang gumagawa ng pasya ay kulang sa tiwala sa sarili at madaling maapektuhan ng iba, gaya ng peer pressure o pananakot.

Maaaring matutunan ng mga tao na maging mulat sa kanilang emosyon at sa epekto ng mga ito sa kanilang mga desisyon. Kabilang dito ang pag-aaral na kilalanin ang iba't ibang emosyon at unawain ang ugnayan ng damdamin sa mga napiling opsyon.

Mga Kasanayan sa Paggawa ng Desisyon

Komunikasyon:

Ang mga taong gumagawa ng desisyon ay dapat magkaroon ng kakayahang ipahayag hindi lamang ang kanilang mga pasya, kundi pati na rin ang uri ng suporta na nais o kailangan nila sa proseso ng pagpapasya.

Maaaring nais ng mga gumagawa ng desisyon na magsanay sa pagtatanong upang makakuha ng impormasyon na gusto nilang malaman bago gumawa ng kanilang desisyon.

Para sa ilang tao, ang kanilang pangangailangan sa komunikasyon ay maaaring isama ang pag-aaral kung paano humingi ng tulong o sabihing hindi sa mga taong nag-aalok ng tulong kapag hindi nila ito gusto.

Ang mga kasanayan sa wika at komunikasyon ay karaniwang mga layunin na ginagawa ng mga pamilya at paaralan.

Pag-aaral ng mga kasanayan sa paggawa ng desisyon

- **Maaaring simulan ng sinuman ang pagtatrabaho sa mga kasanayan sa paggawa ng desisyon anumang oras!!**
- Ang pagbuo ng positibong karanasan sa paggawa ng desisyon ay isa sa pinakamabisang paraan upang matulungan ang isang tao na magkaroon ng tiwala at pagtitiyak sa sarili.
- Ang progresibong pag-aaral ng mga kasanayan sa paggawa ng desisyon ay maaaring isama sa pang-araw-araw na mga gawaing pambahay at sa mga Indibidwal na Plano sa Edukasyon (IEP) sa paaralan.
- Bagaman natatangi ang pangangailangan ng bawat tao, ngunit tinitingnan ng workshop na ito ang ilang mga halimbawa ng mga gawain/mga layunin para sa mga baguhan pati na rin sa mas mahuhusay na gumagawa ng desisyon.

Mga Baguhan sa Paggawa ng Desisyon

Ang ilang mga baguhan sa paggawa ng desisyon ay maaaring magkaroon ng pagdududa, hindi komportable, o mag-alala tungkol sa paggawa ng kanilang sariling mga desisyon. Ang ilang mga ideya para sa mga estratehiya sa pag-aaral at suporta ay:

- Gumamit ng mga aklat at kuwento (o mga social story) upang ipakita at talakayin ang proseso ng paggawa ng desisyon, kabilang ang pagkalap ng impormasyon, pagpili ng mga opsyon, at ang epekto ng mga napiling desisyon sa damdamin ng gumagawa ng desisyon at ng iba.
- Ang mga tagasuporta ay maaaring gawing modelo o ikuwento ang kanilang proseso ng paggawa ng desisyon nang regular. Maaaring isama rito ang pagbabahagi ng proseso ng iba, gayundin ang pagkilala kung kailan sila nagkamali at ang pagpapaliwanag kung paano nila dinagdagan o dinagdagan ang mga sitwasyong iyon.

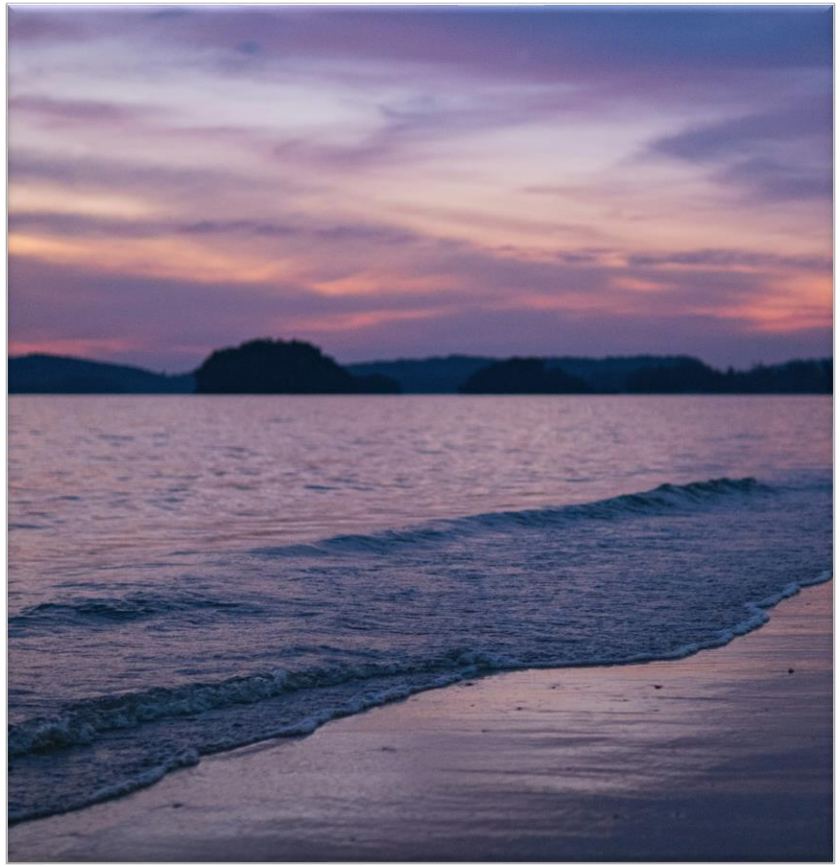

Mga Ideya para sa mga Baguhang Tagapagpasya

- **WALANG O MABABANG PANGANIB NA MGA PASYA**
  Maaaring maging mahusay na panimulang punto para sa isang nagsisimulang tagapagpasya ang mga pasyang may kaunti o walang panganib. Nakakatulong ito upang makapagsanay sila nang may kumpiyansa.

- **PANGMAIKLING PANAHON NA MGA PASYA**
  Ang mga pasyang may agarang positibo o negatibong kahihinatnan ay nakatutulong sa mga baguhang tagapagpasya na makita ang ugnayan sa pagitan ng kanilang mga pasya at mga resulta nito..

- **NAKAPALIBOT NA MGA PAGPIPILIAN**
  Ang pagpili mula sa dalawa o tatlong tiyak na opsyon ay maaaring magsilbing mabisang simula. Binibigyan nito ng malinaw na saklaw ang desisyon at binabawasan ang pagiging komplikado ng pagpili.

Pagtulong sa mga Baguhang Tagapagpasya na Bumuo ng mga Kasanayan

- **Mag-alok ng tunay na alternatibo**. Madalas, ang mga taong may kapansanan ay binibigyan lamang ng limitadong pagpipilian sa pagitan ng pagsunod at hindi pagsunod, sa halip na sa pagitan ng mga opsyong itinuturing nilang mahalaga o kanais-nais.

- **MAGBIGAY NG SCAFFOLDING** para-sa proseso.

- **GUMAWA NG PUWANG** na angkop para-sa tagapagpasya.

Tulong para sa mga Baguhang Gumagawa ng Desisyon

- **MAHALAGA ANG KARANASAN** dahil karamihan mga tao natututo pinakamahusay mula sa karanasan, parehong positibo at negatibo.
- **PAGTATALAKAY SA MGA PASYA** tumutulong sa mga tagapagpasya matuto mula sa proseso.
- **MAGBIGAY NG EMOSYONAL NA SUPORTA** sa tagapagpasya habang sila bumubuo ng kanilang mga kasanayan at kumpiyansa.

Mas Mahuhusay na Gumagawa ng Desisyon

- Karamihan sa mga tao ay natututo ng paggawa ng pasya sa pamamagitan ng unti-unting pagharap sa mas mahahalaga at mas masalimuot na desisyon, na nakatutulong sa paghubog ng kanilang kasanayan sa paggawa ng pasya.
- Kapag ang isang tao ay komportable sa mga desisyong mababa ang panganib at panandalian, ang susunod na hakbang ay ang paglipat tungo sa mga pasyang may mas mataas na panganib at mas mahabang panahon ng epekto.

Mas Mahusay na mga Gumagawa ng Desisyon

- Tulad ng lahat ng pag-aaral, dapat na ang paggawa ng desisyon ay angkop sa pangangailangan, estilo, at bilis ng indibidwal.
- May mga taong mas handang tumanggap ng panganib kaysa sa iba, samantalang ang ilan ay mas maingat. Naaapektuhan nito ang mga uri ng desisyong nais gawin ng isang tao at ang antas ng suportang nais nilang matanggap.
- Ang tagapagpasya at ang kanyang mga tagasuporta ang maaaring magtakda ng angkop na antas ng panganib para sa indibidwal.

Paunti-unting Hakbang bilang Estratehiya

- Minsan, ang malalaking at mapanganib na desisyon ay maaaring hatiin sa sunod-sunod na mas maliliit na pasya na maaaring baguhin o madaling subaybayan.
- Halimbawa, sa halip na gawin lahat ng desisyon tungkol sa kanilang pangangalagang pangkalusugan, maaaring hilingin ng isang taong may kapansanan sa kanyang mga tagasuporta na regular na makipag-usap sa kanya at tulungan siyang subaybayan at suriin ang bisa ng kanyang mga pasya.

Pamamahala sa Panganib

- Maaaring mabawasan ang mga panganib sa pamamagitan ng mga pag-iingat na maaaring alisin o panatilihin sa ibang pagkakataon. Halimbawa, ang panganib ng paglalakbay nang mag-isa ay maaaring mabawasan sa pamamagitan ng paggamit ng tracker sa mobile device, pagpunta lamang sa mga pamilyar na lugar, o paglalakbay kasama ang isang kaibigan. Sa huli, ang tagapagpasya ang magdedesisyon kung kailan aalisin ang mga pag-iingat na ito.
- Maaaring mabawasan ang mga panganib sa pamamagitan ng pag-aaral ng paglutas ng problema at pagkakaroon ng mga alternatibong plano. Maaaring makipagtulungan ang mga tagapagpasya sa kanilang grupo upang magsanay sa problem solving at tukuyin ang mga dapat gawin kapag ang isang desisyon ay hindi umayon sa inaasahan.

Ipagpatuloy ang paglinang ng kasanayan sa paggawa ng pasya.

Maglaan ng oras	Maglaan ng oras sa pagiisip ng mga posibleng kalalabasan ng mga desisyon at kung ano ang maaari mong gawinkung hindi gumagana ang mga desisyon.
Matuto	Matuto kung aling mga pinagmulan ng datos ang maaari mong pagkatiwalaan, at alin ang hindi mo maaari.
Magsanay	Magsanay sa ng agarang pangangailanganng mga desisyon at ng antas ng panganib.

Bumuo ng Emosyonal na Katalinuhan at Katatagan.

Ang regulasyon ng emosyon ay mahalagang suporta sa paggawa ng desisyon.

Tukuyin at suriin ang iyong emosyonal na reaksyon sa bawat pasya.

Magsanay ng mga kasanayan sa pagharap upang mabawasan ang stress na dulot ng paggawa ng desisyon.

Isaalang-alang din ang epekto ng iyong pasya sa damdamin ng iba at kung paano mo nais bigyang-halaga ito sa iyong pagpapasya.

Komunikasyon

- Magsanay sa pakikinig dahil ang ibang tao ay maaaring magbigay sa iyo ng bagong pananaw at mga ideya na maaaring mapabuti ang iyong mga desisyon.

- Magsanay ng pagiging mapagmaton upang maipahayag ang iyong mga desisyon sa iba (kasama kung sino at ano ang gusto mong tulungan).

Hindi kailanman masyadong maaga o huli upang suportahan ang isang tao na nais gumawa ng higit pang sariling mga desisyon tungkol sa kanyang buhay.

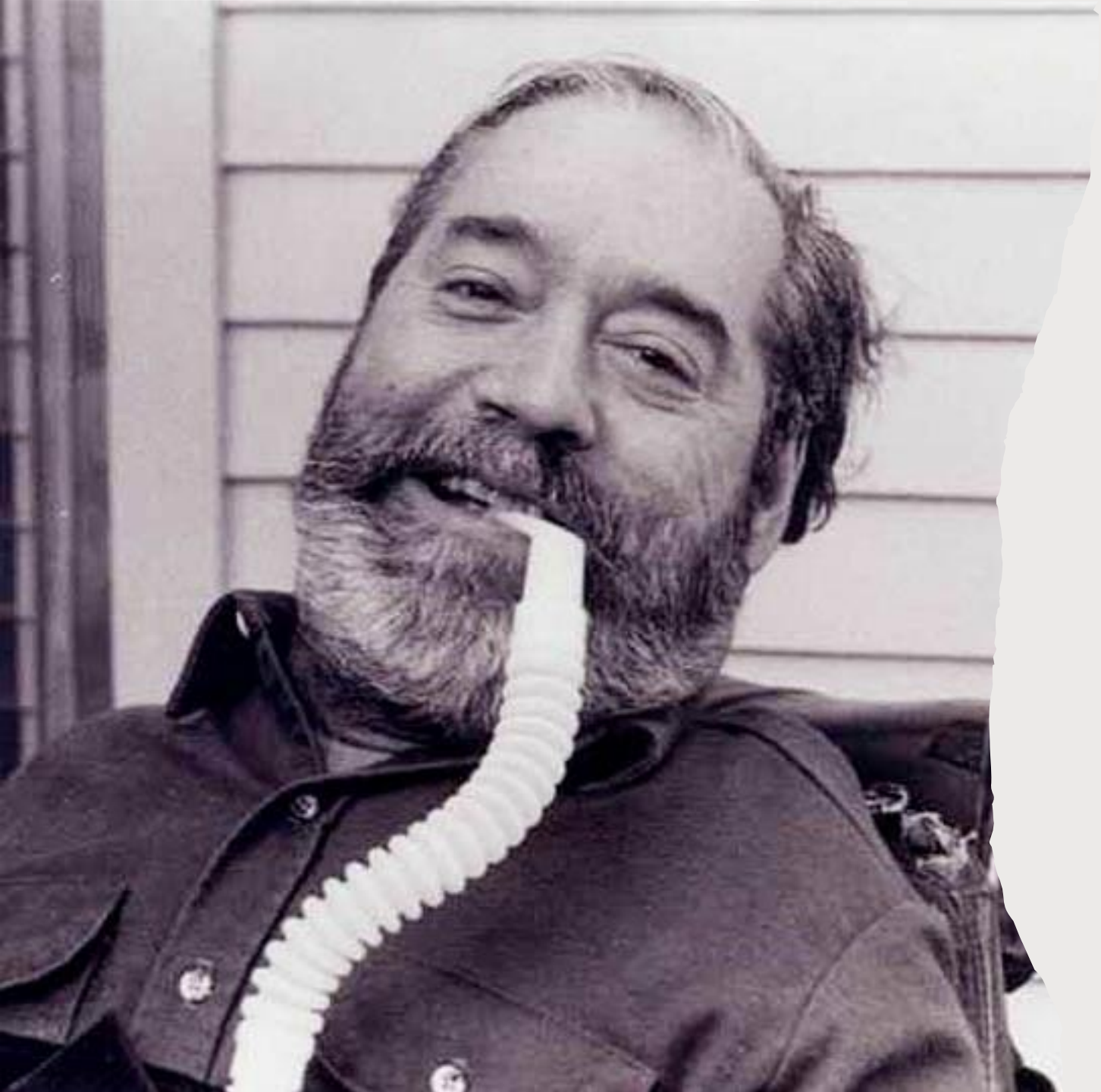

“Ang mapagkalingang pamumuhay ay hindi paggawa ng mga bagay nang mag-isa; ito ay pagkontrol kung paano ginagawa ang mga bagay.”

— Ed Roberts, bantayog sa karapatang pantao para sa mga may kapansanan at tagapagtatag ng kilusan para sa mapagkalingang pamumuhay.

MGA LAYUNIN SA PAGGAWA NG DESISYON PARA SA IEP

Ang pag-unawa na ang mga pagpipilian na ginagawa mo ay maaaring magkaroon ng mabuti at masamang kahihinatnan ay isang mahalagang bahagi ng pagiging adulto. Ang pagsasama ng mga layunin para sa kasanayan sa paggawa ng desisyon ay isang mahalagang hakbang tungo sa kahandaan.

Maaari kong maunawaan ang mga hakbang sa epektibong paglutas ng problema. Sa pagtatapos ng siklo ng IEP, magagawa ng estudyante na tukuyin ang isang problema, mag-isip ng mga solusyon, suriin ang mga opsyon, at magnilay sa mga kinalabasan nang may ___% katumpakan.

Maaari kong tukuyin at lagyan-ng-label ang aking mga emosyon at maunawaan kung paano maaaring makaapekto ang mga emosyon sa paggawa-ng-pasya.
Sa pagtatapos ng siklo ng IEP, ang estudyante ay magagawang ilista kung anong mga emosyon ang nakakaapekto sa kanilang paggawa-ng-pasya, at tukuyin kung paano iyon maaaring makaapekto sa pasya na may ___% katumpakan.

Maaari kong makilala ang mga aspeto kung saan ako nangangailangan ng tulong at humingi ng saklolo. Sa pagtatapos ng ikot ng IEP, magagawa ng mag-aaral na tukuyin ang kanyang sariling kalakasan at kahinaan, at humingi ng gabay bago gumawa ng desisyon nang may ___% na kawastuhan.

Maaari kong makilahok sa pagbuo ng isang plano upang matugunan ang mga personal at akademikong layunin.
Sa pagtatapos ng ikot ng IEP, ang mag-aaral ay gagawa ng angkop na mga desisyon araw-araw na sinusukat sa pamamagitan ng pagsusuri sa sarili at obserbasyon ng guro.

Pamantayan sa pagkatuto	Maagang Elementary	Huling Elementarya	Gitnang Junior High	Maagang H.S	Huling H.S.
B: Ilapat ang kasanayan sa paggawa ng desisyon upang harapin nang may pananagutan ang pang-araw-araw na akademiko at panlipunang sitwasyon.	**3B.la.** Tukuyin ang iba't ibang uri ng mga desisyong ginagawa ng mga mag-aaral sa paaralan.	**3B.2a.** Makilala at ilapat ang mga hakbang ng sistematikong paggawa ng desisyon.	**3B.3a.** Suriin kung paano napapabuti ng mga kasanayan sa paggawa ng desisyon ang mga gawi sa pag-aaral at ang akademikong pagganap.	**3B.4a.** Suriin ang sariling kakayahan upang mangalap ng impormasyon, lumikha ng mga alternatibo, at hulaan ang mga nagreresultang bunga ng mga desisyon.	**3B.5a.** Suriin kung paano nakaaapekto ang kasalukuyang paggawa ng desisyon sa mga pagpipilian sa kolehiyo at karera.
	3B.lb. Gumawa ng mga positibong pagpipilian kapag nakikipag-ugnayan sa mga kamag-aral.	**3B.2b.** Lumikha ng mga alternatibong solusyon at suriin ang kanilang mga nagreresultang bunga para sa iba't ibang akademikong at panlipunang sitwasyon.	**3B.3b.** Suriin ang mga estratehiya para lumaban sa mga presyur na sumali sa mga gawaing hindi ligtas o hindi etikal.	**3B.4b.** Ilapat ang mga kasanayan sa paggawa ng desisyon upang magtatag ng mapanagutang mga relasyon sa lipunan at sa trabaho.	**3B.5b.** Suriin kung paano nakaaapekto ang mapanagutang paggawa ng desisyon sa mga personal na relasyon at relasyon sa loob ng grupo.

Maaaring makalikha ang estudyante ng mga layunin gamit ang 'I statement' para sa anumang asignatura.

Narito ang ilang mga halimbawa:

- Sa pakikipagtulungan sa aking mga tagasuporta upang bumuo ng aking mga layunin at mithiin, ako, (pangalan ng estudyante), ay dadalo at mamumuno sa aking mga pagpupulong ng IEP Team..
- Kasama ang suporta ng aking case manager, ako, (pangalan ng mag-aaral), ay susuriin ang mga natapos na pagtatasa at bubuo ng mga kinakailangang layunin at obhetibo, na susukatin sa pamamagitan ng 100% kumpletong pagganap sa rubrik sa pagsulat ng IEP na ginawa ng guro.
- Sa pakikipagtrabaho sa mga tagasuporta, ako (pangalan ng mag-aaral) ay makikilala ang limang taong pinagkakatiwalaan ko na tutulong sa akin na pumili ng mga programang pang-edukasyon, pang-empleyo, at pang-malayang pamumuhay na aking interesado.
- Kasama ang suporta ng aking case manager, ako (pangalan ng mag-aaral) ay makikilala ang koponan na tutulong sa akin sa pagpili ng mga programang pang-edukasyon, pang-empleyo, at pang-malayang pamumuhay na aking interesado batay sa listahan ng mga dumalo sa natapos na proseso na nakatuon sa tao.
- sa pakikipagtulungan sa aking guro at mga tagasuporta, ako (pangalan ng mag-aaral) ay bubuo ng plano sa pag-aaral upang matulungan akong mapabuti sa panlipunang aralin ng hindi bababa sa isang letrang grado.
- sa pakikipagtulungan sa guro sa pangkalahatang edukasyon at guro sa special education, ako (pangalan ng mag-aaral) ay bubuo ng plano sa pag-aaral upang mapabuti ang aking grado sa panlipunang aralin mula (kasalukuyang grado) hanggang (layuning grado), na pinatutunayan ng mga quarterly progress report at pangwakas na average.
- sa pakikipagtulungan sa aking guro at magulang, ako (pangalan ng mag-aaral) ay papabutihin ang aking pagbaybay sa pamamagitan ng pagkilala at paglalaro ng mga word game na gusto ko nang dalawang beses sa isang linggo.
- sa pakikipagtulungan sa guro at pamilya, ako (pangalan ng mag-aaral) ay makikilala at gagamitin ang iba't ibang estratehiya na aking interesado upang mapabuti ang aking grado sa pagbaybay mula (kasalukuyang grado) hanggang (layuning grado), na pinatutunayan ng mga quarterly progress report at pangwakas na average.

Suportadong Paggawa ng Desisyon sa Special Education, Connecticut, https://ctsilc.org/wp-content/uploads/2025/02/CTSILC_SDM_Booklet_2_English.pdf

MGA TANONG?

California State Council on Developmental Disabilities

Ang gawaing ito ay naging posible sa pamamagitan ng isang grant mula sa SCDD at SDM-TAP